

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken „ 9 K, „ 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint
az udvarban.

Vajda megjelent a Házban.

Nem törődtek vele.

A képviselőház, nagy és váratlan harcok után amneszciát adott a magyargyalázó Vajda Sándornak, aki hónapok óta nem merete betolni orcáját a Házba, mert félt tőle s némi joggal, hogy kurtán bánnak vele s kiverik a teremből. Ma aztán élt az amneszciával a diszóláh és féltizenegykor besuhant a Házba s föllopózott a folyosóra. Majd testőrséget szervezett magának, amely Mihályi Tivadarból és Pop-Csicsó Istvánból állott.

A teremben éppen Polit Mihály beszélt s ez volt Vajda megjelenésének zenekisérete. Két testőrével a nemzetiségi folyosó hátsó középső ajtaján lépett be és az utolsó padok egyikében foglalt helyet. Sápadt volt és ideges. Az arcán írva állt, hogy fél. Egészen fél. Még néhány nemzetiségi oda állott eléje, Lukácsiu Lászlóval élükön és társalogtak Vajdával. A függetlenségi párt nem törődött a föléledt halottal. Feléje se néztek. Itt-ott susogtak csak:

— Vajda itt van!

Tizenegy órakor azután Vajda látta, hogy a rekognoszkálás eredménye nem rossz, hogy megverni nem fogják, tehát szép csendesen kiment a folyosóra. Nem álltak szóba vele...

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Az ülés eseménye: délelőtt fél tizenegy órakor a baloldali folyosó piros szőnyegén fűgén végigfutott — egy egérke. Nagy meglepetést keltett a ritka vendég s kitűnő politikusok hajszolták mindenfélé, amíg be nem futott az újságírók karzatára s azon át bekerült az ülésterembe, ahol eltűnt. Az egérjárás híre felkerült a karzatra is, ahol a hölgyek ijedten kapdosták a lábaikat és tettek preventív intézkedéseket minden meglepetés ellen.

Az ülésen Justh Gyula elnökölt. A jegyzőkönyv hitelesítése után Wekerle Sándor betejesszette a kvótabizottság jelentését.

Az egyszakaszos javaslat.

Samassa János: Heves támadást intéz a horvátok ellen. A kormányt a viszonyok kényszerítették arra, hogy betejessze a javaslatot.

Polit Mihály: A kiegyezés dolgában egészen aláírja azt, amit Polónyi mondott. Néhány szót akar szólni a horvát kérdéssről régi, negyvenhat esztendő tapasztalatai alapján. Csodálkozik, hogy régi képviselőtársa, Ugron nea emlékszik arra az időre, mikor itt horvátul beszéltek.

Ugron Gábor: Csak kezdtek horvátul, de magyarul folytatták.

Polit Mihály: Nemcsak kezdtek. 1878-ban...

Az elnök: Ez a visszaemlékezés már a horvát obstrukcióhoz sem tartozik.

Polit Mihály: Igaza van elnök urnak. Áttérek annak kijelentésére, hogy az obstrukciónak elvi ellensége vagyok. Beszél ezután delegációról.

Az elnök: Megvonja tőle a szót.

Polit Mihály: Nekem van még egy javaslatom is. (Nagy zaj.)

Az elnök: Sztérényi államtitkár ur akar beszélni. (A nemzetiségi és horvátok gúnyosan tapsolnak.) Ha ezek a tüntetések megismétlődnek, meg fogom kérdezni a Házat, ne utasítsam-e a demonstrálókat a mentelmi bizottság elé. (Zaj.)

Goldis László: A házszabályokhoz akar szólni. (Nagy zaj.)

Az elnök: Nem adja meg a jogot, mert már felhívta Sztérényit.

Sztérényi József: Polónyi Géza tegnapi beszédére reflektál. Konstatálja, hogy a kormánynak nincs joga a törvénytervezéseket felvételni. Ehhez csak a törvényhozásnak van joga. Arra a megjegyzésre, hogy a bíró a ki nem hirdetett kiegyezési javaslatokat nem respektálja, megjegyzi, hogy az egyszakaszos javaslat a törvényesség minden kellékével válik törvénynyé, a kiegyezési javaslatok pedig belekerülnek a Rendeleték Tárába. A magyar bírónak csak azt szabad vizsgálnia, törvényes módon jött-e létre a törvény vagy a rendelet. Azt mondta Polónyi, hogy ha a törvények ki nem hirdettek, Ausztria sem respektálja. Tiltakozik e felfogás ellen, mert Ausztriának nincs beleszólása abba, hogy egy vele megkötött szerződést, miképpen

LEGSZEBB FÉRFI KALAPOK FEKETÉNÉL.

Séták a képkiallításán.

Valami a művészeti látásról.

A multkor Wilde egy szellemes paradoxonját olvastam: A festők tanítják meg az embereket, milyennek lássák a természetet s nem a természet tanítja az embert. Wilde szeméi előtt bizonyára mély művészi intellektussal bíró nemzetek lebegtek, hol az emberek annyira egy-egy nagy festő lelkén keresztül nézik a megfestette tárgyakat, hogy egyéni látásuk szinte elvész a művész genialis oktroyja alatt. Bezzeg nálunk ugyan egyéni szemmel nézi a „művelt“ közönség a képeket s kivált vidéken, hol a képzőművészeti intelligencia hiányát nem lehet pótolni a sok tárlat megtekintéséből eredt közképekkel, furcsa megjegyzéseket lehet hallani egy-egy kiállításon. Az iskolák egyoldalúsága itt boszulja meg magát a legjobban: a művészetek közül a zenét még kultiválják, mert az divat, a 6—8 éves gyermeknek már concert darabokat kell játszani: de a közép-

iskola semmit, az élet vajmi keveset nyújt a képek és szobrok megértéséhez.

Rajzolni tanulnak, de soha se látták egy classicus mester képét, Rafaelról, Michell Angelóról pedig megtanulják, hogy mikor született s mikor halt meg, de képeiket senki se magyarázza meg nekik. Így nem tanult, nem finomodott látásuk, a maga egyoldalúságában a gondosan kirajzolt, a természetet lényképszerűen intánszó képek felé fordul s minden egyéni impresszió alapuló festmény: szecesszió.

Érdekes volt a debreceni tárlatokon nézni, hogy Bencur s Innocent egy-egy régi divatu gondossággal megrajzolt s festett képe előtt valóságos csoportosulás volt, míg Rippl Rónai „Öreg anyám“ című képét, melynek párját alig találni az új magyar képzőművészeti produktumok közt: alig méltatták figyelemre.

Ép ezért a vidéki tárlatok céljának csak azt tarthatom, hogy a lerándult művészek igyekezzenek elosztatni a homályt,

mely a képző művészetileg csekély intellektusu közönség szeme előtt borong: tanítsák meg őket „meglátni“ a képeket, mondják el neki, mennyi küzdelembe került minden lépés, melylyel az igaz széphez igyekeztek közeledni, s értessék meg vele, hogy az a kép, mely első pillantásra esetleg érthetetlen furcsa, idegen neki, az még nem „örültség“ képtelenség „szecessziós bolondgomba“ mint azt úgy mifelénk hallani. Hanem egyszerűen: még nem jutott odáig hogy megérthesse. Nincsen abban szégyen... utóvégre nem lehet kivánni még sok évi folytonos zenetanulás után se, hogy valaki Beethovent, Bachot, Wagnert, Grieget megértse, hogy kívánhatná, valaki, hogy kész műkritikus legyen, mikor soha, vagy ép egy keveset foglalkozott akár elméletileg, akár gyakorlatilag a képzőművészetekkel.

Ha ezt megteszik a festőművészek, többet használnak a magyar művészetnek, mint sok-sok gyönyörű festmény.

Kuthy Sándor.

Borsajtóink és kutszivattyuink

DEBRECENVI ASONTÖDE és GÉPLAKATOSSÁG.

tökéletesebbek és olcsóbbak minden versenygyártmánynál. Elsőkézből feltétlen jótállással árusítjuk Péterfia utca 73. szám alatti raktárunkból.

cikkelyezi be Magyarország. Polónyi igazságügyminiszter korában ezekről a kérdésekről másképpen beszélt.

Olay Lajos: Kár vele ennyit foglalozni. Ki hisz neki. (Derűtség.)

Szterényi József: Azok az állítások a magyar képviselőházban olyan előkelő jogász ajkáról hangzottak el, mint Polónyi. Nem lehet áfólatlanul hagyni.

Olay Lajos: En elmentem, itt hagytam tegnap. (Derűtség.)

Szterényi József: Polónyi ama állításaira reflektál, melyek a külföldi szerződésekre vonatkoznak. Kérde, csakugyan tájékozatlan-e Polónyi? (Gunyos kacagás. Felkiáltások: Dehogyl!)

Ezután Polónyi kereskedelem politikai tévedéseire tér át.

Eber Antal: Mind jóhiszemű tévedés. (Derűtség.)

Szterényi József: Polónyi azt mondta, hogy a 67. XII. feltétlen jogot ad az önálló vámterületre, tehát nem vívmány, ha 1917-ben biztosítják is az önálló berendezkedés jogát és módját. Ezt az írott jogot nem lehet az életbe átültetni, ha nehéz akadályok állanak előtte. A lejárat nélküli szerződések már okot adtak, hogy perfektuáljuk a kiegyezést, mert ezzel sok akadályt elhárítottunk jogunk érvényesülése előtt. Isten és ember előtt vallja, hogy ha 1917-ig erős, kemény munkával ugy dolgozunk, hogy egyenlő versenytársai legyünk Ausztriának, hiába van írott jogunk, nem lesz meg az erőnk a gazdasági önállóságra.

Polónyi nem veszi tekintetbe, hogy vámtarifánk csak 1917. végéig kötelező minket, ebbe senki bele nem szólhat. Az ezután következő időre akár már ma csinálhatunk tarifát, tisztára a magunk kedve szerint, Ausztria beleszólása nélkül.

A mostani vámtarifáról megjegyzi, hogy az mezőgazdasági viszonyaink legszélesebb körű védelmét jelenti. Ezeket a félreértéseket tisztázni kellett a miniszter kívánságára. Felolvassa a kiegyezési tárgyalások jegyzőkönyvének egyik mondatát, melyben az osztrákok képviselője konstatálja, hogy a magyar kormány 1918-tól kezdve a teljes gazdasági elszakadást követelheti.

Molnár Jenő: Mi lesz a bankkal?

Szterényi József: Majd szólok róla.

Molnár Jenő: Jellemző, hogy a 48-as párt a 67-es államtitkárnak helyeseli, a 48-as Polónyit lehurrogja!

Az elnök: Kéri Molnárt, most ne szónokoljon.

Szterényi József: Szomorú dolog, hogy itt az ország érdekéről vitázván, partérekkel hozakodnak elő. A bankkérdésben a kormány Kossuth kívánságára azt az álláspontot foglalta el, hogy arra nézve akkor határoz, ha aktuális lesz.

Szász József: Beck azt mondta tegnapelőtt, hogy a bankkérdést csak politikából kapesolták ki.

Szterényi József: Nem ezt mondta. A bankkérdést kikapcsoltuk...

Sándor Pál: Örökre!

Szterényi József: Bámulatos előrelátás! Szól még a kvótaemeléssel, melyet a kormánynak az ország érdekében kell elfogadni s elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Ezután Lukács László (oláh) beszélt és történelmi visszaillesztásokat vetett a 60-as évekre, rámutatván ősei érdemeire. (Közbekiáltások: Megmutattátok 48-ban!) Az elnök megint, hogy a tárgyra térjen, ő a Ház engedelmével tovább akar beszélni, de nem engedik meg. Erre a nemzeti viszonyokra tér ki, majd pedig a szatmármezei román egyesületre, mire azonban az elnök harmadszor is megintette volna, befejezte beszédét.

Utána báró Bánffy Dezső beszélt. Tiltakozott az előtte szóló adatai ellen, amelyek nem felelnek meg a valóságnak. Az obstrukció ellen kelt ki különösen, amely-

nek — elég őszintén mondta — káros hatását legelőször ő érezte. (Derűtség.) A kiegyezés megkötése helyett a statusquo fenntartása mellett javaslattal is nyújt be az önálló jegybanknak 1910-re való létesítése érdekében. A házszabályrevíziót helyesli, a javaslatot ellenben nem fogadja el.

Az ülés végén egyszerű szavazással elfogadták Hoitsy Pál javaslatát az ülések meghosszabbítása érdekében.

A bádogos-utcai posta.

Tekintetes Szerkesztőség!

Becsés lapjának november 26-iki számában „A bádogos-utcai posta” — „Kereskedők mozgalma” cím alatt egy igen figyelemre méltó cikk jelent meg. Ezen cikket, de különösen az abban megnyilvánult felfogást nem hagyhatom szó nélkül. Ebből kifolyólag, remélve, hogy Tekintetes Szerkesztő Ur, a közügynek szolgálva, az ellenvéleménynek is hajlandó b. lapjában helyt adni, kérem a következők közlését.

Teljes készséggel elismerem, hogy Debrecen városának örvendetesen emelkedő forgalma a fokozottabb posta- és távirtdai szolgálat lebonyolítására, — tekintettel arra, hogy a város egy óriási nagy területen fekszik — szüksége van egy magában foglaló és felölölő központi nagyszabású postatávirda-telefon-hivatalra. De viszont ennek megoldását nem azzal vélem megoldhatónak, hogy éppen a város középpontján állítson fel a magas kincstár magánkezelésű hivatalokat, hanem azzal, hogy a jelenlegi főpostahivatalt ossza fel a város belterületét képező szorosan vett belvárosban oly formán, hogy a jelenlegi főposta-távirda-telefon-hivatal megtartása mellett a kereskedelmi kormány állítson fel a bádogos-utcai gyűjtőhivatal helyett, akár a jelenlegi gyűjtő helyén, akár pedig a Gróf Dégenfeld-téren egy teljes posta-, távirda-, telefon-szolgálatot berendezett kincstári főhivatalt. Ennek felállítását s a posta kincstárra való jövedelmezőségét mi sem teszi indokoltabbá, mint azon körülmény, hogy a jelenlegi bádogos-utcai posta gyűjtőközönsége maga kéri ennek felállítását s téves az, hogy „postamasteri” hivatallá való átalakítását maga a környék kereskedői és közönsége kéri; mert azoknak „olymindegy” — hogy a forgalmat postamasteri, vagy kincstár személyzet bonyolítja le. A kérvényben fő az, hogy a kért teljes forgalmu postahivatal felállítása megiegyen.

Ezen gyűjtőhivatalnak rendes postahivatallá való átalakításával két nagy s részben humánus cél éretnek el.

A kereskedő, az iparos s a postát igénybevevő nagyközönség posta-, távirda- és telefonigénye ezen környéken egy kincstári postahivatal felállításával kimondhatatlan előnyököt nyerne egyrészt, — másrészt pedig a postakincstár súlyosabb megterhelése nélkül azon számos hűséggel és ernyedetlen kitartással évek hosszú sora óta szolgáló közegek százai közül nyújtana alkalmaztatásra, illetve kinevezésre alkalmat, kik azt megváltásként szomjuhozva, megélhetésükért várják!

Eltökintve ezen felsoroltaktól, ki kell terjeszkednem arra is, hogy a gyűjtőhelyek felállítására alkalmával a kereskedelmi kormány nem azt akarta elérni, hogy a postát igénybevevő közönség e téren minden tekintetben teljes kielégítést nyerjen, hanem igenis azt, hogy a csomag és ajánlott küldemények továbbításánál legyen mintegy kiegészítő — közvetítő a gyűjtőhely. — Nos, ha ilyen könnyebbséget nyújtó helyek állítottak fel, ez nem azt jelentette, hogy a nagy közönség teljes postai igényei kielégítést nyerjenek, hanem azt, hogy kiegészítőként szerepeljenek. — Ez pedig fennáll. — Kívánnivalót nem hagy hátra. Nincs tehát

semmi értelme annak, hogy a bádogos-utcai gyűjtőhelyet ily formán teljes szolgálatu postahivatallá alakítsák át, mert a 18,717. számú rendelet azon korlátozást is lerombolta, hogy egy nap egy cégtől csak 10 csomag vehető fel. — Ez már megszűnt.

A posta-utalvány, takarékbetét és csekk forgalom lebonyolítására pedig — szerény véleményem szerint — elég a már a várost gyűrű-formában körülvevő Debrecen 2. sz. (vasuti), Szt. Anna-utcai, Csapó-utcai, Péterfia-utcai, Hatvan-utcai és Miklós-utcai s végül a város szívében fekvő főpostai hivatal.

Hasonlítsuk össze az ország bármely vidéki városát s vajjon lesz-e Debrecenhez a postai szolgálat tekintetében hasonló besorolás? Seholl! Még a hirhedt külföldön sem!

Mindezen itt felsorolt indokok teljes mértékben igazolják azon véleményemet, hogy a bádogos-utcai gyűjtőnek rendes szolgálatu postahivatallá való átalakítása nem feltétlenül szükséges, kincstári hivatallá való átalakítását pedig csak is azon emberi érzés teszi indokolttá, hogy a mint említém előbb, a kincstár súlyosabb megterheltetése nélkül — megtalálják fáradságuk gyümölcsét, kenyerüket azok, kik arra régen és érdemteljesen várnak.

H. o.

Az egyháztanács ülése.

Nincs temetői hullaház.

Kik végezzék a temetéseket?

Az ev. ref. egyháztanács tegnap délután tartotta ülését dr. Kola János világi és Kiss Albert lelkész elnöklete alatt. A tárgysorozat íránt általában kevés volt az érdeklődés. Nagy feltűnést keltett az egyházmegyei tanácsbíróra megejtett szavazás. Két jelölt állott egymással szemben: Csurka István debreceni és Dulházy Kálmán kabai tanító. Nem kell talán magyarázni senkinek, hogy kiesoda Csurka István: a debreceni tanítóbság büszkesége — felekezeti különbség nélkül! De ezt alkalmasint nem tudja a debreceni ref. presbitérium, mert a maga 10 szavazatát Dulházy Kálmánra adta, akit a debreceni presbiterek nem is ismernek. A szavazásnál Dulházy 25, Csurka 13 szavazatot kapott. Csak annyit jegyzünk meg, hogy a harag rosz tanácsadó; kár volt tanácsot kórni tőle, mert a presbitérium saját magát becsülte le vele.

Az ülésen a temetések kérdésén kívül alig történt valami. Tudomásul vették a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítéséről szóló jelentést. Az egyházi törvények III. c. 4. §-a értelmében a vagyoneleltárt elkészítik. A dunántúli ref. egyházkerület történetét megrendelték, a Csokonai-kör közönség levelét tudomásul vették. A lelkészi kar nevében Szele György beterjeszti a Debrecen város kegyurasági terheiről szóló kimutatást.

Hosszabb vitát keltett az egyházkerület határozata, amelyben a gimnázium VII. és VIII. osztályu és tanítóképző tanulóit a temetésektől eltiltja már december elsejétől. Kiss Albert szerint oly hirtelen jött a határozat, hogy lehetetlen végrehajtani. K. Tóth Kálmán bejelenti a főgondnoknál való eljárás eredményét. Az ülés alatt megérkezett a püspöki hivatal átirata, hogy december havában még megengedi a diákoknak a temetést. Szentjóni Kálmán a kegyelet szempontjából is fontosnak tartja a kérdést, amelyet más felekezetekre való tekintettel is meg kell oldani. A leghelyesebben cselekszenek, ha alapot teremtenek rá, mert akkor a kérdés könnyen megoldható. Végül Kiss Albert indítványára bizottságot küldtek

Szép és jó cipőket olcsón csak Glück Ede férfi- női- és gyer. Plac- és Kossuth- utca sarkán, Kistemplommal szemben. mek cipő árúháza zába vehetünk,

ki a kérdés azonnali tanulmányozására, a melyet az is nehezít, mert nincs a temetőben hullaház.

Ezután gyorsan letárgyalták a napirend apró-cseprő ügyeit. Tudomásul vették a gyöngye elméjük iskoláját, a kormány a jövő évben állítja fel. A homokkerti imaház fűtésére a persely-pénzből évi 12 koronát szavaztak meg. Jóváhagyták az iskolaszék végzéseit. A jákói ref. egyháznak pedig 20 koronát szavaztak meg templomépítésre.

VIDÉK.

Védekezés a drágaság ellen. — Aradról táviratozzák: Az aradi városházán tegnap a hatósági személyek, az iparfelügyelőség, a kereskedelmi kamara képviselői és a társadalom számottevői részvételével nagy ankét volt, amelyen kikeltek az élelmiszer-kereskedők és a gyárosok karterje ellen. Elhatározták, hogy hatósági mérszártszékét állítanak fel és városi konyhakerésztet létesítenek.

Irodalmi élet Nyiregyházán. A nyiregyházi Bessenyei kör a napokban estélyt tartott, melyen többek közt Svae-dstroem Valborg, a világhírű énekesnő énekelt s Gál, a Nemzeti Színház művésze szavalt. Hej, mikor viszi ennyire Debrecen kulturális életének állítólagos „élő lelkiismerete”: a Csokonai kör.

Agyongázolt vásárosok.

Halál a sineken.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt tegnap délután. A Debrecenből négy óra tájban induló személyvonat utjában elütött egy szekeret, melyet a benne ülőkkel együtt darabokra zuzott. A szekérben hárman ültek, kettő nyomban a helyszínén meghalt, a harmadik, egy alig 12 éves fiu, súlyosan megsebesült. A szerencsétlenségért egy pályaoért tesznek felelőssé, mint a kít az esetből kifolyólag súlyos mulasztás terhel. A pályaoert azonnal elvonták a szolgálatból s a büntető eljárást meg is indították ellene.

Tegnap délután csaknem egy órai késéssel indult Debrecenből a személyvonat. A nagy késés miatt fokozott sebességgel robogott a pályán végcélja felé. A 60. számú szelvényénél levő átjárónál éppen akkor haladt keresztül egy ekhós szekér. Hárman ültek benne; két férfi és egy gyermek. Afféle szegény, vásáros tótok voltak, a kik megrakott szekerükkel nehézkesen haladtak az uton.

A vasutöltéshez érve a sorompó nem állotta utjokat. Gyantlanul hajtottak tovább, mit sem sejtve a veszedelemtől, melybe vakon rohantak bele. Alig haladtak át a lovak a sínparon, a vonat odaért, derékon kapta a szekeret s azt felborítva, maga előtt tolt. A szekér darabokra tört, a benne ülők pedig a vonat kerekei alá kerülve, lettek borzalmas halálukat. A felismerhetetlenségig összeroncsolt hulláikat a szó szeros értelmében apró darabokban szedték össze. A hullarészek két 40—45 év körüli férfié voltak. A szerencsétlenség helyétől

pár lépéssel odább feküdt a harmadik áldozat is, a 12 éves gyermek. Eszméletlenül terült el a sinek mellett, fején rettenetes zuzott sebbel. Még élt, mikor a vonatra emelték.

A borzalmas szerencsétlenség ügyében szigorú vizsgálat indult meg. A helyszínén megjelent hatóság kihallgatta a pályaoert. Ha ő a sorompót lezárja, a szerencsétlenség aligha történt volna meg. A pályaoert felfüggesztették.

A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenül járt vásáros tótokat Hirka Mihály és Komiszker Józsefnek hívták. A súlyosan sérült gyermek neve Babek Pál.

VÁRMEGYE.

Hajdu vármegye közgyűlése. Hajdu vármegye a tisztújítás előtt december 14-én tartja téli közgyűlését. A tisztújítás előtt a hajdunánási IV. választó-kerületben pótválasztás lesz a II. kerületben megválasztott Pénzes László helyére. December 7-én a számonkérészék, 10-én a közigazgatási bizottság tart ülést.

Gyermek a kutya szájában.

Kiharapta az arcát.

Megdöböntő szerencsétlenség történt Nagy József jómódu p. ladányi gazdaember tanyáján. Kis leánykáját, az alig 2 éves Irént, kutyája borzalmas módon összemarta. Kerek, pufók arcának vastag husát kiharapta s azt megette. Az életveszélyesen sérült gyermeket a helybeli kórházban ápolják.

A szerencsétlenséget megelőzőleg a kis leány a tornácra játszott a kutyával. A szülők látták ugyan, hogy gyermekük a kutyával játszik, de nem szóltak ellene, mert a kutya szelid természetéről meg voltak győződve. Kevéssel utóbb a baj megtörtént.

Nagy József, a gyermek édes apja béréseivel együtt nyomban agyonverték a kutyát, melyet orvosilag fognak megvizsgálni. A kórházban fekvő gyermek állapota rendkívül aggasztó.

VÁROSHÁZA.

Elmaradt ülések. A rendes, esztörtöki tanácsülés elmaradt, mert csupán 2 tanácsstag volt Debrecenben. Elmaradt e miatt a színházbizottság délután 4 órára hirdetett ülése is.

Napdíjasok kérése. A város napdíjasai tudvalevőleg fizetésemelésért és a nyugdíjintézetbe való felvételért folyamodtak. A napdíjasok most ujabb kérvényben, addig is, míg fenti kérelmüket teljesíthetik, a nyomasztó drágasági viszonyokra való tekintettel eddigi 10 korona drágasági pótlékuknak havi 20 koronára való felemelését kéri.

Városatyá választás. A harmadik kerületben Sámy Bélával, a függetlenségi párt jelöltjével szemben többen Dr. Kardos Samu ügyvédet léptették fel. Dr. Kardos Samu ma délután fél ötkor a Frohner szálloda nagytermében, este hat órákor pedig a homokkerti olvasóegylet termében programbeszédet mond.

Az anyós követelése.

Menekülés az ablakon át.

Szerelem, feltételekkel.

Érdekes szerelmi história tragikomikus jelenetének színhelye volt tegnap éjjel a rendőrség bünygyi osztálya. Éjjeltájban meglehetősen hiányos ruházatu fiatal pár állított be az ügyeletes tisztviselő szobájába.

Feldult arcuk elárulta, hogy valami rendkívüli dolog történt velük. A fiatal ember borbély-segéd, a ki hevesen udvarolt a kisasszonynak, a ki még csak tizenhat éves, de szép, hamvas, piros arcú és gyönyörű, formás termetű. A fiatalok megszerették egymást és titokban jegyet is váltottak.

Boldogan gondoltak a jövőre. A fiu a leány szüleitől megkérte imádottja kezét, akik beleegyezésüket nem tagadták meg, azt a feltételt kötötték ki csupán, hogy a fiatal ember térjen át a zsidó vallásra. A feltétel a fiatalokat kétségbe ejtette. Azonban határozniok kellett, mert a leendő anyós a fiatal embert folyton sürgette.

Az ifju huzódzott a követeléstől és kitérőleg válaszolt. Az anyós azonban nem értette a tréfát és tegnap este kést ragadott fel és leszurással fenyegette őket, ha kérésébe azonnal bele nem egyeznek. A megremült fiatal ember ijedten menekült a fel-dühödött asszony elől az utcára.

Az ablakon át követte a menyasszonya is. Egyenesen a rendőrségre mentek oltalomért az anyós ellen. Gyermekes naivsággal mondták el szomorú sorsukat és tanácsot kértek, hogy mitévők legyenek; ők többé visszamenni nem akarnak, hanem az ifju szüleinél fognak elhuzódni.

Elhatározásukhoz a rendőrség beleegyezését kérték. A rendőrség felvilágosította a szerelmeseket, hogy kérésük lehetetlen.

Ilyen dologban a rendőrségnek nincs beleszólása. Tegyenek azt, amit jónak látnak, de figyelmeztetik őket, hogy az édesanya kívánságára a leányt kénytelenek lesznek visszavinni szüleihez. A szerelmesek szomoruan távoztak. Kimentek az ifju szüleihez. Innen remélik, hogy sikerülni fog a leendő anyóst megpuhítani.

SZÍNHÁZ.

Ujdonságok és reprizek. A jövő hónap műsorát több érdekes repriz és ujdonság teszi változatossá és érdekessé. Zilahy igazgató megszerezte a Bálkirálynő, Varázske-ringő operettek előadási jogát s mindkettő még december hónap folyamán színre kerül. A drámai ujdonságok közül megszerezte Herry Bernstein, a Tolvaj szerzőjének legujabb darabját a Kerülő utat, amely néhány nappal ezelőtt a Magyar Színházban aratott sikert. Megvette ezenkívül Zilahy dr. Szalay Mihály Megváltás című három felvonásos drámáját, a melyet a bpesti Nemzeti Színház adott elő. A reprizek közül felemlítjük a Nap és Hold és a Háromesőru kacsá felelevenítését. Mindkét operette a jövő hó elején kerül színre.

A hét műsorából. A hét hátralevő napjai érdekes előadásokat ígérnek. Ma, pénteken Strausz nagy operettje: a Bőregér kerül színre. Szombaton adják először a Vigszínház nagyszerű darabját: „Végre egyedül”, amely, mint már jeleztük, piros színlepos előadás lesz. Vasárnap délután „Orfeusz a pokolban” kerül színre, este pedig másodszer „Végre egyedül”.

Színházbizottsági ülés. A színházbizottság ma délután négy órakor a városháza tanácstermében ülést tart. A bizottsági tagoknak kibocsátott meghívó nem jelzi, milyen ügyek kerülnek megbeszélés alá.

Az Uránusz színház tegnapi előadása igen sikerült volt. Az igazgatóság izlésesen összeállított műsorát nagyszámú és distingvált közönség élvezte. A gyönyörű képek közül igen nagy sikert ért el „A folyékony villamosság” című fölöttébb mulattató kép, mely a közönséget folytonos derűtségben tartotta s végén meg is tapsolta az előadást. Kiemelendő még a műsorból „A viszkető por hatása”, továbbá „Bernáték nyaralni mennek”, igen mulattató képek. A drámai képek közt szinte első helyet foglalta el „A balek fogók kelepében”. A kitűnő műsort, tekintve a közönség igen nagy érdeklődését, az igazgatóság ma ismét bemutatja. Holnap új műsor, szenzációs, látványos és mulattató képekkel.

Az álfőhadnagy.

Feljelentés a rendőrségen.

Keresik a sebesültet.

Városszerte nagy feltűnést keltett a Pavillon-laktanya titkos látogatójának esete és tegnap élénken foglalkoztak az ismeretlen ifju vakmerő cselekedetével.

A katonák, ha a kaszárnya környékén, különösen pedig a Kossuth-utcai temetőben is kutattak volna utána, valószínűleg fellelik a sebesült szélhámost, aki éppen súlyos sérülése miatt nem igen menekülhetett elég gyorsan. Az esetet különben a katonai parancsnokság feljelentette a rendőrség bünyügyi osztályánál is, ahol az álfőhadnagyról jól tájékoztató személyleírást is adtak.

A rendőrség eddigi vizsgálata során kiderítette, hogy az álfőhadnagy menekülése közben nemcsak egy sérülést szenvedett. *Két katonára szurt feléje a szuronyával. Az egyik a menekülő szélhámós lábát szurta keresztül, a másik pedig a mellébe szurt. Két ilyen súlyos sebbel menekült el a rosszul sikerült látogatás után üldözői elől.*

Máskülönben a rendőrségen erősen biznak abban, hogy nyomára lelnek. A személyleírás után valószínűnek tartják azt is, hogy az álfőhadnagy ha nem is suszter, mint a köpenicki kapitány, de szintén mesterlegény.

A rendőrség nyomoz tovább.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint, telefon 411. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szellemi és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

UJDONSÁGOK

Debreceni tájékoztató.

Főiskolai olvasóterem (Colégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. **Főiskolai anyakönyvtár (Collégium)** nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. **Főiskolai muzeum (Collégium)** nyitva vasárnap d. e. 10-12. — **Városi muzeum (Hatvan-u. 23)** nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12-ig. — **Csokonai ereklyetár (Hatvan-u. 23.)** nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. — **Gönczy tanszermuzeum (Hatvan-u. 23.)** nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. — **Zenede Csapó-utca 20. — Tornaosarnok. Peterfia-utca 76. Kéz-ügyesítő műhely. Kereskedelmi iskola. Nyitva Szerda és Szombat d. u. 2-5. Siketnema tanintézet. Csapó-u. Vetőmag vizsgáló állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Dohány kísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Vegykísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Közkórház. Peterfia-u. végén, betegek d. u. 2-4-ig látogathatók. Női klinika. Atilla-tér. Gyermekmenhely. Mester-u. végén. Margit fürdő telep. Peterfia-u. Vizgyógyintézet. A nagyerdőn. Dohánygyár. Atilla-tér. M. A. V. műhely. Állomás. István malom. Peterfia-u. Stern kefégyár r.-t. Vénkert. Falk kefégyár. Miklós-u. végén. Gebauer ércokoporsó gyár. Homokkert. Erőtakarmánygyár. Margit fürdő telep.**

* **A debreceni képkiallítás ünnepélyes megnyitása** tegnap délután öt órakor nagy és distingvált közönség jelenlétében történt meg. Estig, míg a kiállítás nyitva volt, folyton hullámozott a művészileg rendezett képesportok közt a közönség.

* **Birkózó bajnoki viadal Debrecenben.** Mint már megírtuk, december 8-án rendezi az Akadémiai Athleta Club a magyarországi főiskolák és Debrecen szab. kir. város birkózó bajnoki viadalát a kereskedelmi akadémia torna-termében s a mint az előjelekből látható, a verseny nagy arányú lesz. A mezőnyök igen népesek és első ranguk fognak lenni s a versenyen több országos bajnok fog részt venni. A rendezőség ez uton is kéri az igen tisztelt közönséget, hogy a terem kicsiny volta miatt sziveskedjenek jegyeiket minél előbb megváltani. Helyárak: I. rendű ülőhely 2 K, II. rendű ülőhely 1 K. Állóhely 60 fillér. Diákjegy 30 fillér. Jegyek előre válthatók Békés Lajos ur urali divat üzlete mellett tőzsde-üzletben és Bán Kálmán fűszerüzletében, a kollégium mellett.

* **Ügyvédjelöltek egyesülete.** Fővárosi mintára a debreceni ügyvédjelöltek is tudományos irányú egyesületet óhajtanak létesíteni. A szép cél megvalósítása érdekében az eszme felvetői ma, pénteken este 8 órakor a Bika cukrásztermében értekezletre hívják össze az ügyvédjelölteket s a bírói jegyzői kart.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnál: Kálmán József ev. ref. 1 éves, Jóri Mária r. kath. 51 éves, Kiss József ev. ref. 22 éves, Lengyel Zoltán r. kath. 2 éves.

* **Megalakult a gyufagyár-részvénytársaság.** A „Debreceni Gyufagyár Részvénytársaság” tegnap tartotta alakuló közgyűlését a Hajdumegyei Népbank helyiségeiben, nagyszámú részvényesek jelenlétében. A vállalat elnöke: gróf Dégenfeld József lett. Alelnökök: Márk Endre és Hochfelder Jakab. Az igazgatóságba beválasztottak: Muraközy László, Tafler Ignác, dr. Ferenczy Gyula, dr. Megyery Pál, Reich Hermann, ifj. Bozzy Pál, Klein Ignác és Leitner Dezső. A felügyelő bizottság tagjai lettek: Bárdos Géza, Grosz Béla, dr. Szücs Géza, ifj. Widder Samu, Kovács

Mihály és Barcsay István. Jogtanácsos: dr. Magoss György. Ügyész: dr. Lukács Béla. Hogy milyen óriási érdeklődést tanúsítottak ezen vállalat iránt, bizonyítja már az is, hogy a nehéz pénzügyi viszonyok dacára is sikerült a szükséges részvényitőkét összehozni. Ez pedig főleg gr. Dégenfeld József, Márk Endre és Hochfelder Jakab buzgólkodását dicséri, de nagy elismerés illeti Hoffer Sándor jónévű kereskedőt is, kinek városunkban már több iparvállalatot sikerült létesíteni. Az építkezés előreláthatólag a tavasszal veszi kezdetét.

* **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Ertesítettnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc utcai templomban az istentisztelet további rendelkezésig következő időben fog kezdődni: Péntek d. u. 4 órakor, Szombat d. e. 9 órakor d. u. 3 órakor, este 4 és egy negyed órakor a „Chanuka” első gyertya ünnepélyes gyújtása a kántor és énekkar közreműködésével. Köznapi istentisztelet kezdete reggel fél 7 órakor, este 4 órakor.

* **A debreceni Sakk-kör megalakulása.** Városunk sakkozóinak régi óhaja vált teljesebbé tegnap este, amidőn az „Angol királynő” fehértermében a „Debreceni sakk-kör” megalakult. A szép számban egybegyűlt tagok dr. Kemény Sámuel ügyvéd elnöklése alatt a sakk-kört nagy lelkesedéssel megalakították s egyben az új egyesület tisztikarát egyhangulag megválasztották. Elnök: Szávay Gyula. Alelnökök: Lasz gallner Kálmán, Ormódy Lajos. Titkárok: dr. Székely Árpád, Némethy László. Jegyzők: dr. Szávay Zoltán, Kerékgyártó István. Pénztáros: Békessy Géza. Számvizsgálók: Frigyessy Jenő, Thurzó Béla és Emerich Zsigmond. Ügyész: dr. Balogh Géza. Gazda: dr. Kemény Sámuel. Beznák Aladár, Dalmy Barna, Földes Sándor, Fleischmann Mór, dr. Kenyeres Elek, dr. Gáspár Géza, Rosenfeld Jenő, Saitz Márton, Serly Ede, Szabó Sándor és dr. Szenes Zsigmond, Sáfrány Ferenc. Az alakuló közgyűlés Maróczy Géza és Forgács Leó sakkmestereket tiszteletbeli tagokká választotta.

* **Az őszi tanfolyam** dec. 3-án, kedden kezdődik. Boston egész nap. Schaf János táncmester, Csapó-utca 17.

* **Tévedésből elhordott kazal.** Furcsa eset történt meg Bundi Mihály csapókeri lakos gazdálkodóval. Abban a hiszemben volt, hogy a tanyáján van még vagy 20 kocsis szalmája. Mikor azonban tegnap reggel kiment a tanyájára, bizony nem volt ott még egy marék szalma sem. A dolgot mégsem hagyta annyiban, hanem feljelentést tett a csendőrségen. A nyomozás megindult és egy igen érdekes kis tévedést derített fel. Ugy történt az eset, hogy a napokban beállított Jablonczai Kálmán földbirtokoshoz Kovács József, az erőtakarmánygyár kocsisa, hogy a gyár által megvett szalmát el akarja szállítani. Jablonczai tudomásul vette és a kocsisnak ezt mondta: „Eredj és hordjad, tudod hol van a szalma”. A kocsis aztán hordta napokig szorgalmasan a Bundi szalmáját. Bundi ugyanis a Jablonczai tanyának egy részét bérelte és ott volt neki is lerakva a szalmája. Így történt meg aztán a tévedés. Most már csak az a baj, hogy a szegény kocsisnak vissza kell szállítani régi helyére a husz kocsis szalmát.

* **Magtár dézsmáló.** Nagy Sándor gazdálkodó, József kir. her. u. 32. sz. a lakos feljelentést tett a csendőrségen, hogy ismeretlen egyén a magtárából körülbelül egy véka tengerit elloptott. A csendőrség megindította a nyomozást és a tettest egy asszony személyében elfogta. Átadták az ügyésznek.

* **Letartóztatott kereskedő.** A vizsgálati fogságban levő Glück Herman debreceni kereskedő ügyében újabb a rendőrség sok oly dolognak jött nyomára, melyek állítólag a hitelezők jóhiszeműségének kijátszását célozták. Ebben az ügyben a rendőrség Bösörményben, Szoboszlón és Kabán is tartott nyomozást, de terhelő bizonyítékokra nem talált. E helyett azonban meglehetősen furcsa felfedezésre jutott. Glück ugyanis összeköttetésben állott egy h.-bösörményi kézműáru kereskedővel, aki állítólag megrendelője volt. Itt a rendőrség nagyobb mennyiségű árut vélt találni, amelyek a Glück-féle üzletből valók. A kézműáru boltban a rendőrség azonban két csomó szénánál egyebet nem talált. Csaknem hasonló eredménnyel jártak Kabán és Szoboszlón is. Tegnap a vádtanács is toglalkozott Glück ügyével, hova az ügy felebbezés folytán került. A vádtanács helyben hagyta a vizsgáló-bíróság határozatát s így Glück Herman továbbra is fogságban marad.

* **Felhívás a helybeli gyakorló orvosokhoz.** A debreceni orvos-fiókszövetség a mai napon ülést tart, melyre a szövetségben kívül álló helybeli gyakorló orvosokat is meghívja. A gyűlés tárgya az új munkásbiztosító pénztár orvosi ellátásának kérdése lesz. Tekintettel az ügy rendkívüli jelentőségére, felkérjük az összes kartársakat, hogy lehetőleg teljes számban megjelenjenek. Az ötös bizottság.

* **Elítélt bérkocsisok.** Súlyos büntetéssel sújtották azt a két bérkocsist, akik a legutóbbi tüzeset alkalmával megtagadták a szolgálatot. Az egyik tüzoltótiszt ugyanis, aki gyorsan akart a tüzhöz jutni, egymás után szólította fel a 30. és 33. sz. egyfogatu bérkocsisokat, hogy vigyék el a veszedelem színhelyére, de parancsát mindkettő megtagadta. A rendőrség a két bérkocsist 50-50 korona pénzbírságra ítélte.

* **A szakácsnő szereti a húst.** Trenk Emil vendéglős sehogysem tudott boldogulni. A vendégek már panaszkodtak a kis adagok és nagy árak miatt és Trenk még mindig ráfizetett. Még Trenk Frigyes a híres német politikai rab sem törte annyit a fejét, hogyan szabaduljon börtönéből, mint ahogyan Trenk Emil a kocsmáros törte, hogyan szabaduljon a kellemetlen és veszedelmes helyzetből. Családi tanácsot hívott össze és a sógora, aki nagyon okos ember — Trenk mondja — azonnal megállapította, hogy a tegnapi, tegnapelőtt és azelőtt kitálalt husadagból megközelítőleg sem kerül ki a vásárolt hus sulya. Most már lesbe álltak és megállapították, hogy a húst lopják, még pedig Nagy Éva, a szakácsnő lopja. A rongyba takart húst leveszi az udvarra és átadja egy legénynek. A legényt nem sikerült elfogni, de Nagy Évát átadták a rendőrségnek, amely tagadása dacára letartóztatta.

* **Dr. Gálbory Sámuel,** bőr- és nemzeti betegségek szakorvosa, rendel. d. e. 9-11 óráig, d. u. 2-4 óráig, Dégenfeld-tér 3.

* **Szeplő, májfoltok, persenések ellen** biztos hatású a Rózsa arkenőcs. Üdeséget, bájot kölcsönöz az arenak. Tégely ára 1 K. Kapható Jósa és Jóna drogeriájában, Debrecen, Kossuth-utca 6.

* **Hölgyek figyelmébe!** Divatlap és folyóiratokra előfizetéseket költségfelszámítás nélkül elfogad Antalffy József. Piac-utca 44. (Letzter mellett.)

TÁVIRATOK

Elhunyt kuriai elnök.

Budapest, nov. 28. Návay Szabó Miklós, a kuria nyugalmazott elnöke ma délelőtt 10 órakor 86 éves korában elhalt. Temetése szombaton lesz, a Kigyó-utca 16. sz. gyászsházból.

Döntés a horvát ügyben.

Budapest, nov. 28. A horvátok ügyében Wekerle végre döntő lépésre szánta rá magát. Ma tárgyalta Josipovich Imre horvát miniszterrel és Rakodezay Sándor horvát bánnal. December havában fog megtörténni a leszámolás. A horvátok vezére, Medakovich Bogdán, mikor megkérdezték tőle, mit szólnak a fordulathoz, röviden azt felelte, örülnek rajta. Később azonban megszeppentek és holmi törvénytelenégeket emlegettek, Wekerle azonban nem árulta el a kormány terveit. A miniszterelnök szombaton utazik Bécsbe, hogy terveit ő felsége elé terjessze.

Mit akar a néppárt?

Budapest, nov. 28. A megegyezés a néppárt elégedetlen elemeivel is megtörtént. A panaszokat közigazgatási tételre szorították. A néppárt Zichy Aladár, Rakovszky István és több felszólaló indítványára elfogadta az egyszakaszos törvényt és bizalmat szavazott a kormánynak. Buzáth Ferenc indítványára azonban határozott kifejezést adott azon kívánságának, hogy a szatmári, nyitrai, trencséni és zalamegyei főispáni állásokat a néppárt embereinek engedje át a kormány.

Színész-öngyilkosság.

Kolozsvár, nov. 28. Ma éjjel a szintársulat szerelmes színésze a Newyork-kávéházban mulatott. Mulatás közben félre ment és pár pillanat múlva két lövés dörrenése vetett véget a mulatságnak. Rajnai Gábor két lövést intézett önmagára. Az első lövés a homlok-csonton visszapattant, a másik behatolt a fejbe és hátul jött ki. A sérülése életveszélyes.

Csehek a kiegyezés ellen.

Prága, nov. 28. A csehek lapja, a Zich írja, hogy a kormány az esetre, ha a kiegyezés megkötése nem sikerül, a provizorium fentartását akarja, ellenkezőleg házfelosztást helyez kilátásba, ami nagy izgalmat keltett. Az ülés végén nagy botrányt rendeztek a cseh radikálisok, de a Reichsrath 207 szóval 193 ellenében a provizorium fentartását nem mondta ki. A szavazáskor tomboló lelkesedés támadt. Többen tiltakoztak a délszláv-klub és a cseh-klub javaslatai ellen.

— Keresztes népnuzók vagytok! — kiáltotta feljűk a többség, sőt a kormány is. Schrammel beszéde alatt a lengyelek csaptak botrányt. A karzat is belevegyült az alkotmányosdiba. Botokkal verték a párkányt és úgy kiáltották a terembe: — Népnuzó kutyák vagytok! Gazemberek!

Erre az elnök elrendelte a karzatok kiürítését, ami azonban nem ment könnyedén, mert az egyik ajtón távozott a hallgatóság, a másikon pedig visszatért. Közben pofozkodás támadt a hallgatóság és a teremőrök között, majd két képviselő is összeverekedett.

Háromszor szavaztak a sürgősségi indítványok felett, amikor Glombinszky lengyel képviselő felháborodással beszélni kezdett Bülov német birodalmi kancellár poseni, lengyelelles politikájáról, a lengyel birtokok kényszer kisajátításáról. Támadja ezért Beck miniszterelnököt.

Nagy feltűnést keltett ezután Weiskirchner elnök azon kijelentése, hogy a miniszterelnök ellen joggal intézhet e miatt interpellációt.

Az ülés különben, amelyet sokszor megszakítottak a botrányok, este 8 órakor ért véget. Hétfőig a Reichsrath nem tart ülést.

Polónyi a pesti esküdtek ellen.

Budapest, nov. 28. Polónyi Géza volt igazságügyminiszter a Lengyel Zoltán ellen indított kettős perében vidéki esküdtszék delegálását kéri. Erre hármast okot sorol fel. Először felhozza, hogy a börze megrendszabályozásáért dühös rá a kereskedővilág, másodsorban pedig azt sorolja fel, hogy Vázsonyi Vilmosnak főpolgármesterré való kinevezését megakadályozta. Az állítás igazolására 100-nál több lap-példányt mellekelt. Az ügyész pártolólág terjesztette fel Polónyi kérelmét.

Visszavándorlók.

Hamburg, nov. 28. Ma 3400 visszavándorló szállott partra, a Pretoria pedig 1500 visszavándorlóval van utban Európa felé.

Megszavazzák a kvótát.

Budapest, nov. 28. A kormány nevében ma terjesztette a Ház elé Wekerle a kvóta felemelésére szóló javaslatot, azzal, hogy a kormány és a kvótabizottság teljesen egyezzenek és a renunciium dolgában a megegyezés a 2 százalékos emelés ügyében létre jött. E szerint Magyarország már a jövő évben 36-4636 százalékos fizet. A javaslatban intézkednek a közös vámjövedelem hova fordítása ügyében és hogy a felemelt kvóta 1917 december 31-éig érvényes.

Vonatok összeütközése.

Budapest, nov. 28. Ma délután Buda fokon 2 egymáshoz kapcsolt szeneskocsinak nekiment a tolató mozdony. Nyolc ember megsérült.

Justh beszámolója.

Makó, nov. 28. Justh Gyula házelnök értesítette a függetlenségi párt vezetését, hogy beszámolóját december 9-én fogja megtartani.

A portugál forradalom.

Lisabon, nov. 28. Alfredo de Cunha, a Diario de Noticias igazgatója lemondott a lap vezetéséről, amíg a viszonyok ismét normálisak lesznek.

Lisabon, nov. 28. Az újászervező és a progresszivisták párt számos előkelő tagjának nincs szándékában, hogy a királylyal szemben ellenzéki magatartást kövessen.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Elítelt férj.** Balog Péter debreceni lakos ez év szeptember 29-én reggel 6 órakor tért haza lakására. Mikor a felesége miatt megdorgálta, az asztalról hirtelen felkapott egy kést és úgy találta vele megszúrnival a felesége kezét, hogy az 12 nap alatt gyógyult meg. A törvényszék ma ezen tettéért 10 K fő- és 5 K mellék-büntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Pezsgeőrt hatósági fogház.** Márta Józsefnek, a Márkus-féle vendéglő hetesének igen nagy igényei voltak. Nagyon szerette a pezsgeőt, de mivel pénze nem volt, a gazdája pincéjéből részletenkint 14 üveg pezsgeőt és több liter bort hordott le, míg végre beteljt sedett rajta az a régi közmondás, addig jár a korsó a kutra, míg el nem törik. A gazdája rajta kapta, mikor 3 üveg pezsgeővel jött fel a pincéből. A kir. törvényszék tegnap Tóby József bíró elnöklése alatt 6 havi börtönrre ítélte. Vádlott és az ügyész az ítéletben megnyugodtak.

§ **Felségsértés a korcsmában.** F. év július hó 29-én több társával együtt mulatott Marozsán Vaszilka perjei lakos paraszt leány a falu korcsmájában. Mikor már a bortól teljesen el volt ázva, részeg állapotban az uralkodót megsértette. A törvényszék egy napi fogházra ítélte jogerős ítélettel.

HIREK.

Az osztrák-magyar bank gyűlése.

— Távirati tudósítás. —

Az osztrák-magyar bank főtanácsa ma Bilinski Leon lovag kormányzó elnöklésével Budapesten ülést tartott. Konstatálta, hogy az előző benyújtások következtében, melyek a legutóbbi kamatlábemeléssel kifolyólag történtek, a hazai pénzügyek egy bizonyos mértékig megjavultak. November hó második hetében, amikor a kamatlábfelemelés történt, 56 millió koronával több váltót nyújtottak be az intézetnél, mint a múlt év hónapjai időszakában.

A pénzügyek ezáltal beállott megkönnyebbülés a külföldre szóló váltók árfolyamát nálunk kedvezőtlenül befolyasolta és voltak olyan napok, amikor London és Párisra szóló ércváltó annyira keresettek voltak, hogy már-már csekély agio keletkezett. A bank abban a helyzetben van, a pincének azt az összeget rendelkezésre bocsátani, amely a nemzetközi forgalom lebonyolítására szükségesnek mutatkozik és nyilvánvalóvá lett, hogy bár London 7 százalékos, Berlin 7 és fél százalékos hivatalos bankkamatlábát jegyez, az itteni összes faktorok egyöntetű működése lehetővé tette, hogy a hazai pénzügyeket megvédjék anélkül, hogy a monarchia aranyállományát gyöngítsék.

Tagadhatatlan, hogy az utóbbi időben a bankhoz aranyban átengedése miatt ajánlatok érkeztek be, azonban, minthogy ezek az ajánlatok tisztán üzleti tekinteteken alapultak, ellenben, mint már említve volt, a normális szükségleteket a bank devis tartaléka teljesen kielégítette, nem mutatkozott arra nézve szükséglet, hogy az aranybevittet elmozdítsa. A nemzetközi viszonyok tekintetében e percben némi nyugalom állott be és remélhető, hogy a bankok most fennálló szabályaitól a folyó évben nem kell eltérnie.

Gróf és mosónő házassága. Frankfurtból jelentik: Nemrégiben nem csekély

feltűnést keltett itt Erbach Erazmus örökös grófnak egy mosónő leányával való házassága. A házasságot időközben érvénytelené nyilvánították. Erbach grófot pedig gondnokság alá helyezték és egy ideggyógyintézetben helyezték el. A gróf onnan megszökött és Würzburgba ment, ahol orvosi szakértők megállapították, hogy nem közveszélyes, mely szakértői vélemény folytán rendelet ment Bajorországba, hogy gróf Erlachot nem szabad tebeltyába internálni. Pár nap előtt a gróf Frankfurtba jött, hogy ügyvédével megtegye a szükséges lépéseket gondnokságának a megszüntetésére. A rendőrség, miután értesült a gróf odaérkezéséről, letartóztatta a grófot, kit valószínűleg ismét a tebeltyában fognak elhelyezni.

Halálra ítélték Oroszországban. — Berlinből táviratozzák: Rigából sürgönyzik: Az itteni haditörvényszék nem rég halálra ítélt több realiskolai tanulót egy iskolafelügyelő meggyilkolása miatt és pedig két testvér halálra, a többi vádlottat pedig súlyos kényszermunkára ítélte. Nasolovios, a дума tagjának sürgetése folytán Stolypin miniszterelnök, Chomjakov, a дума elnöke és más magas állású személyiségek közbenjártak az elítéltek érdekében, de báró Möller-Sakomelski kurlandi fő kormányzó annak dacára megerősítette a halálos ítéletet. A két testvért golyóval fogják kivégezni.

Öngyilkos orvostanhallgató. — A Nagymező-utca 24. számú házban lakik Goldstein Berta rendőri felügyelet alatt álló leány. A leányhoz elment tegnap este Lukács Odön orvostanhallgató, aki reggel revolvért vett elő és szájba lötte magát. Életveszélyes sérülést szenvedett. A mentők a II. sebészeti klinikára szállították. Öngyilkosságának okát megtudni nem lehetett, miután mindezekig kihallgatható nem volt.

CSARNOK.

Az árva.

— Regény. —

(Folytatás.)

Rácskainak sehogysem tetszett, hogy ilyen határozott formában kitért a felvilágosítás elől, de nem tehetett ellene semmit. Egyszer már felmondott neki. Nem adta volna sokért, ha most újra megtehetné volna. Nem lehetett. Más eszkozhöz kellett folyamodnia. Gögös, büszke ember volt. Hozzászólt, hogy egész környezete az ő akarata szerint perdüljön. Most mégis feladta a ouszkeségét. Megerősítésébe került, de kéreésre fogta a dolgot.

Ez sem vezetett sikerre. Tölgyesi állhatatosan megmaradt elhatározása mellett. Nem árult el semmit.

Végre is Rácskai és a fia eredmény nélkül távoztak. Ahogy kiléptek a kapun, Bálint rögtön elmondta, ami a szíven fektűt.

— Ezek mi előlünk szöktek meg.

— Nem úgy van fiam. Az az asszony csalta el Elizt. Tudja, hogy a leányt neked szántam s csak hogy bosszút álljon rajtam, elvitte. Nem tudom, mit csinált Elizzel, hogy hatott rá. Érihetlen előttem. Eliz valószággal beléd van bolondulva és megis elment azzal az asszonnyal.

— Ha így van, akkor mindent el kell követnünk, hogy nyomára leljünk. Van is egy módja. Nekem erős a gyanum, hogy az a Tölgyesi magának szánta Elizt s éppen ezért ez többször el fog utazni, hogy meglátogassa. Nekünk ilyen alkalmat kellene meglesnünk és a siker teljes lenne.

— Folyt. köv. —

Áru- és értéktőzsde.

November 28.

Budapesti gabonatőzsde.

Szilárd, tartott árak mellett elkelt 20000 mm. buza (50 kilogrammonként).
Rozs 5 fillérrel drágább, tengeri, zab változatlan.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet fedezésekre szilárd irányzattal zárult és a gabonaneműek 5-6 fillérrel emelkedtek. A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza április 1908	1298	1304—1298
Buza október	1116	1126—1123
Rozs ápr.	1216	1222—1216
Rozs októberre	1024	1026—1021
Zab októberre	—	—
Zab ápr.	864	866—864
Tengeri május 1908	749	754—752

Budapesti értéktőzsde.

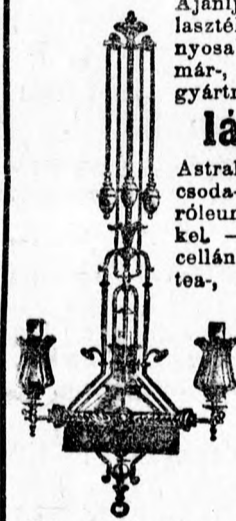
A mai előtőzsde jobb külföldi jegyzésekre szilárd irányzattal folyt le és az árfolyamok lényegesen emelkedtek. Előterben ismét államvasúti részvények állottak, melyek bécsi vételre államosítási hírek folytán 3 koronával javultak. A forgalom élénk volt.

Menyasszonyi kolongyék és ajándéktárgyak nagy raktára.

Kaszanyitzky Endre

Debrecen, Piac-utca 57. szám.

Épület és portálé üvegezési vállalat.

Ajánlja a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árak mellett Dittmar, Brunner- és hazai gyártmányu asztali függő

lámpákat,

Astral-, Meteor-, Apolló-, csoda-, nap-, villam-, petróleum- és Auer gázégőkkel — Ugyiszintén porcellán és angol fayance tea-, kávé-, moca- és mosdó és mindenemű asztali cognac és likörös üveg készleteket, majolika, bronz és china-ezüst ujdonságokat

Vidéki megrendelések pontosan, gyorsan teljesíttetnek.

Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgál.

Vendéglől és kávéházi felszerelések.

Mintaszerű jó birtok.

180 magyar hold, mind elsőrendű szántó, kitűnő épületekkel, bővizű kúttal, nagyobb városhoz 10 percnnyire, köves ut mellett; tehenészetre is kiválóan alkalmas, Szatmár megyében eladó.

Elm a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

CSINOSAN butorozott szoba külön bejárattal december 1-től kiadó, ugyanott intelligens ur embernek izr. jó házi koszt kapható Széchenyi utca 25.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barchetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszok.

Francia P. D. jegyű fűzők

Arcfátyol, divatóvek, gyöngy- és bőr díszítések.

Menyasszonyi selymek,

koszorúk és fátolók

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánszat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 8 forinttól 15 forintig.

Boák és muffok

óriási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra

női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárga, hollandi, kiddermünster, tapasztrij, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek és creppok, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek,

vászon, sifon és batizst női ingek, nadrágok, hálókötösök és alsószojnyák, sima- és himzeit kész ágyhuzatok, selyem lüszter és cloth alsószojnyák, kásmir és selyem paplanok, matracok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, divatszembekendők.

Alsó tricót ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségben.

Férfi ruha szövetek,

magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló belés árak.

Harisnyák, keztük,

nők, férflak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyeg raktára

Debrecen, Rózsa utca I. sz.

Alapították 1842. évben.

Donogán és Somossy

Debrecen, kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye vászon, szőnyeg és divatruházába megérkeztek az őszi divat

gyönyörű ujdonságai.

ruha kelmék, flanellek, bársonyok, blouz-selymek, velezek.

Valódi perzsa szőnyegek, — Linóleum

!! Oriási raktár !!

Alapították 1893.

Halmágyi Sámuel,

legnagyobb női felöltök áruháza

Debrecen.

Az összes őszi és téli ujdonságok megérkeztek, egymint:

Mindennemű szőrme felöltök
Plüsch felöltök és kabátok
Bundák.

Leány- és gyermek felöltő
különlegességek,

Costümök- és aljak, boák.

Pongyolák- és blousok,

Színházi belépők,

Estélyi köpenyek

Karmantyuk.

Külön mérték osztály.

Mérték utáni megrendelések

pontosan eszközöltetnek.

Moquet-

és

Butorszövetek,

Bőrvásznak

nagy választékban, olcsó szabott árak

mellett kaphatók

BOSZNAV J. és TSA

szőnyegházában

Debrecen, Kossuth utca 5. szám.

„URANUS“ villamos SZÍNHÁZ

Sas-utca 2. szám.

Pénteken nov. 29-én

Itt még nem létezett, teljesen új és szenzációs mulattató!

Megérkezett.

Itt először.

A folyékony villamosság.

rendkívül nevetető.

Azonkívül a következő ujdonságok

A viszkető por hatása
A Bernát család nyaralása
Balekfogó a kelepében
Alagi löverseny
Saját lányát eladta
A szökevény
Élet Indiában
Folyékony villamosság.

Műsorváltozás fenntartva.

Előadások: Hétköznap este 6 7 8 9 10 óraker.

Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3-tól este 11-ig óránként.

Helyárok mint rendezen.

A színház fütve van.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri
Tisztelettel!

Suchán Rezső és Winkler. Lambert

Zalai Márk tanár

3 havi könyvtell téli szaktanfolyama

f. é. december 3-án kezdődik. Nappali és estei oktatás. *

Tandij 50 korona.

Beiratás: naponta 10-12 óráig. (Városi bérpalota 2. szám. III. kapu 2. emelet.)

Kun sertésóvszere

1 doboz (díszónak 1 évre elég) 2 korona.

Próbálja meg 20 perccel megussza a vérszt.

Non plus ultra.

Kapható:

357

Josa és Jóna és Ráo drogériájában, Mihalovits, Tóth Béla, Murakózi, Kovács, Tóth, Grész Nagy Ferenc, Steiner, Radákovits, Mautner, Kóolán gyógyszer. uraknál

Dieseró és ajánló információkkal szolgálnak a következők:

Nagy Lajos nagyhizláló Szűcs. Kucik G. hentes, Gyarmathy N. tipegkereskedő urak Debrecen, Szádeczky László uradalmi int. ur Boconád, (Heves m.) Lójka József urad. főtiszt, gróf Zichy Géza tetőtleni (Hajdu) uradalmában, Gosztanyi Kálmán urad. Pa. Alátka Ngs. Balogh Tihám ur Szentkozma, u. p. (E.-Ujfalú) Ngs. Csapó István ur Pa. Istvántelek, u. p. (Földes) Tekt. csicseri Orosz István jegyző, Mikepóros, Nagyt Rác Lajos ref. lelkész ur Micske (Bihar). Nagyt dr. Balhazár Dezső ref. esperes ur H.-Böszörmény. Nagyt Szűcs László ur Csátár u. p. Bihar, Tekt. Pospiss Géza földbirtokos ur Pa. Kettős, u. p. Mező-Sas, stb.

Halmágyi Sámuel Főtitár 30. modern levélpapírján írja.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélneni tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be- küldött.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

NÁLAM ne vegyon készpénzért, mégis olcsóbb árakban kaphat férfi, fiu és leány felöltök, öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, paplanok, ágyszerítők, Jager ruhák, tükör kép és butor nagy választékban Kaiser Salamon Hatvan-u. 2. 6095

KITŰNŐ házi koszt kapható Hunyadi-utca 17. sz. alatt. 6089

HATVAN utca 40. sz. alatt kiadó istálló három lóra és kocsiszin. Ertekezni ugyanott. 6089

URADALMI te; viszonteladása megrendelhető Hatvan utca 43. sz. 6086

DEÁK vagy leányka teljes ellátást nyerhet. Cim a kiadóba. 6038

FEHERNEMŐ varróné házakhoz ajánkozik. Boldogfalva utca 22.

ALLANDO NAGY harisnya vásár női-, férfi- és gyermek harisnyákban legolcsóbb árak. Márton Gyulánál Piac utca 9.

HARISNYAK-ÉS IPAR VALLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyás Emőliénél Debrecen, Tisza palota. 9118

EGY gépész-kovács, 1 vincellér, 1 majoros, 1 ígás kocsis, 1 béres, konvencióssok 1908. jan. 1-től felfogadtatnak. Hol? Megmondja a kiadóhivatal. 4315

4 vagy 5 személyre jó házi koszt kapható. Magoss utca 23. sz. 6103

5 SZOBÁS családi ház mellék épületekkel a Homokkert II. járás 185. sz. alatt 1160 négyzetöltelel, szőlővel a tótt mellett sarkon a városhoz közel nagyon könnyű fizetési feltételek mellett megvenhető. Ci a kiadóhivatalban. 6105

KIADÓ szépen butorozott szoba, előszobával, Egymalom-utca 4. szám. 6104

CSINÓSAN butorozott szoba kiadó. Honvéti-u. 5. sz., a Bethlen-utcával szemben. 6107

OKLEVELES tanító elemi vagy polgári iskolára előkészít. Cim a kiadóba. 6106

Kereslet.

EBESI VIZ árusításához ügynök kerestetik 6051

EGY elarusító azonnal felvétetik egy hentes üzletbe. Cim a kiadóba. 6081

EGY fűszerkereskedő segéd, ki szakmájában teljesen jártas, azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóba. 6102

JÓRAVALÓ mindenenes szakácsné kerestetik. Cim a kiadóban. 6101

Eladás.

KÖZÖSKONYHA szövethetési jog 1 és fél adag, ebéd-vacsora eladó, értekezhetni dr. Cseke Miklósnál Fármegeházán. 6093

FESTÉKES bordók olcsón eladók Arany Janos utca 47. szám.

Kis macsi tejjgazdaságból házhoz szállítva palackokban kapható

tej

bármily mennyiségben.

Megrendelhető

MAYER JENŐ,
fűszerüzletében. 715

700 szál 25 éves
AKÁCSFA
eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a tulajdonsnál
Bodor Elek, Sárköz (Szatmár m.)

Birtok és ház eladás!

Szabad kézből eladó a deb-676 receni határban, a várostól 7 kilométer távolságra egy tagban levő 165 kat. hold ujosztásu és nagyoserei kaszáló birtok a szükséges gazdasági épületekkel beruházva. A birtokon 5 hold szőlő is van. Eladó továbbá a Vigkedvő-Mihály-utcai 16. számú ház.

Ugyanitt bővebb felvilágosítás szerezhető.

Etvágytalanság

és emésztési zavarokat a Rohitschi Tempel forrás viz

rendszeres ivása megszünteti. Idültébb és krónikus bajoknál ezen forrás használata felülmulthatatlan.

Főraktár: Hoffmann József Budapest, Báthori-utca 8.

Szendrő Sándor

zongora és hangszerkészítő.

Ajánja legjobb gyártmányu

zongoráit

és

pianinóit

Gramofonjait

és nagyválasztéku

**Gramofon-
lemezeket.**

Javításokat és hangolásokat előnyös áron eszközöl.

Zongorák bérbe kaphatók.

Üzlethelyiség Debrecen, Szt.-Anna-utca 3. sz.

Faszén

és kovács kőszén,
legolcsóbban

Neumann Gyula

festők- és szénkereskedőnél szerezhető be,
Debrecen,
Hatvan utca 5. szám.
Telefon 566. szám.

Tisztviselők figyelembe!

Az o. magy. I. ált. tisztviselő
egylet kolozsvári képviselősege
(Kolozsvár, Ferencz József-u 7. sz. a.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei- és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsönügyekben

díjmentes utalgatással és tanáccsal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

**MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR**

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel. A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, máj-bántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

**MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ**

Csak akkor valódi

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. „A. MOLL” feliratu ónozzattal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szerköszvény, csusz és meghűlés egyéb következményeinél legismeretesebb népszor.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Moll gyermek szappanja

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készített gyermek és hölgy szappan a bőr okszerű ápolására gyermekek s felnőttek részére. Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor 80 fill. Minden darab gyermek-szappan „Moll A.” védjegyével van ellátva.

Főszétküldés:

MOLL A. gyógyszerész

cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs Tuchlauben 9. szám.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.